

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 123/2020
10.12.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Катарине Манојловић Андрић, Добриле Страјина, Марине Милановић и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је пуномоћник Златко Видовић адвокат из ..., против тужене Општине Шид, коју заступа Општинско правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2475/19 од 08.10.2019. године, у седници већа одржаној дана 10.12.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2475/19 од 08.10.2019. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2475/19 од 08.10.2019. године и пресуда Основног суда у Шиду П 138/2017 од 27.02.2019. године у првом ставу изреке, тако што се одбија тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се обавезе тужена на исплату накнаде материјалне штете у износу од 615.760,14 динара са законском затезном каматом од 27.02.2019. године до исплате и накнаду трошкова парничног поступка у износу од 166.915,20 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да на име трошкова целокупног поступка солидарно исплате туженој износ од 51.000,00 динара у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шиду П 138/2017 од 27.02.2019. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима на име накнаде материјалне штете исплати износ од 615.760,74 динара са законском затезном каматом од 27.02.2019. године до исплате, као и да им накнади трошкове парничног поступка у износу од 166.915,20 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, све у року од 15 дана под претњом извршења. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужилаца за исплату законске затезне камате на досуђени износ накнаде штете почев од 14.06.2017. године као дана подношења тужбе па до дана пресуђења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2475/19 од 08.10.2019. године, одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Шиду П 138/2017 од

27.02.2019. године у побијаном делу којим је усвојен тужбени захтев и одлучено о парничним трошковима.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, на основу члана 404. ЗПП, благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Према наведеној одредби, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако Врховни касациони суд оцени да је потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначити судску праксу или дати ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, у овом спору има места одлучивању о посебној ревизији тужене ради новог тумачења права у погледу одговорности локалне самоуправе за штету коју на њеној територији проузрокују мигранти.

Из тог разлога, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци се баве пчеларством а од 2017. године ту делатност обављају у оквиру пољопривредног газдинства регистрованог на тужену ББ. Током јануара и фебруара 2017. године тужиоцима је у два наврата уништено укупно 17 кошница које су се налазиле у шуми „...“, у близини мото хотела „...“ који је служио као прихватни центар за мигранте. Тужиоци су ове догађаје пријавили полицији која је обавила увиђај и даљим радом идентификовала учиниоце - пет лица из Авганистана. Висина настале штете - обичне штете и изгубљене добити, утврђено је вештачењем.

На основу тако утврђеног чињеничног стањања првостепени суд је закључио да постоји солидарна одговорност Републике Србије и тужене општине, у смислу члана 172. Закона о облигационим односима и тачке 1. Закључке владе Републике Србије бр. 401-9047/15 од 24.08.2015. године, па је применом члана 189. став 1. Закона о облигационим односима обавезао тужену на исплату тражене накнаде обичне штете и измакле користи.

Другостепени суд је прихватио закључак нижестепеног суда о одговорности тужене општине, а жалбене наводе тужене сматрао је неоснованим. По налажењу тог суда, код утврђене чињенице да су штету проузроковали мигранти смештени у прихватни центар у Адашевцима, првостепени суд је на основу члана 172. Закона о облигационим односима правилно обавезао тужену да надокнади тужиоцима проузроковану штету. Према становишту другостепеног суда, јединицама локалне самоуправе се на основу Закључка Владе Републике Србије бр. 401-9047/15 од 24.08.2015. године из државног буџета обезбеђују средства ради организације прихвата

миграната, што значи да тужена те послове обавља као поверене и зато се њена одговорност не може искључити.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се изјављеном ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 35. став 2. Устава Републике Србије прописано је да свако има право на накнаду материјалне или нематеријалне штете коју му незаконитим или неправилним радом проузрокује државни орган, ималац јавног овлашћења, орган аутономне покрајине или орган јединице локалне самоуправе. Основне претпоставке одговорности у складу са наведеном одредбом су незаконит рад - акт или радња која је противна правним нормама, односно неправилан рад - рад који ни је у складу са општим нормама у вршењу службе или делатности.

Према одредби члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Надлежност општине одређена је чланом 190. Устава Републике Србије и чланом 20. Закона о локалној самоуправи („Службени Гласник Републике Србије“ број 129/07). Према тим одредбама у њеној надлежности нису послови у вези са миграцијама и мигрантима. Законом о управљањем миграцијама („Службени Гласник Републике Србије“ број 107/12), стручне и друге послове који се односе на управљање миграцијама утврђени тим законом и са њима повезане управне послове обавља Комесаријат за избеглице и миграције (члан 9). У локалним самоуправама се, сходно члану 12. став 1. и 2. наведеног закона, образују локални савети за миграције ради обављања саветодавних послова у вези са управљањем миграцијама на њиховој територији - праћење и извештавање Комесаријата о миграцијама на тој територији, предлагање програма, мера и планова активности које треба предузети ради ефикасног управљања миграцијама и других послова из области управљања миграцијама у складу са законом.

Имајући изложено у виду, по становишту Врховног касационог суда, тужена општина не може бити одговорна за штету коју проузрокују мигранти привремено смештени на њеној територији у прихватне центре. У надлежности органа тужене општине није прихват и смештај миграната у прихватне центре, нити је у надлежности било ког њеног органа контрола кретања миграната, односно заштита имовине локалног становништва. Локални савет за миграције који се образује на основу члана 12. став 1. Закона о управљању миграцијама има само саветодавну улогу.

Не може се прихватити став другостепеног суда да тужена општина, на основу Закључка Владе Републике Србије бр. 401-9047/2015 од 24.08.2015. године, послове у вези са миграцијама и мигрантима обавља као поверене послове. Послови из надлежности Републике Србије не могу се поверити локалној самоуправи закључком већ само законом (члан 178. став 1. Устава Републике Србије).

Означеним Закључком којим је предвиђено да се јединицама локалне самоуправе у Републици Србији, на чијим територијама постоји повећани број миграната, обезбеђују средства из буџета Републике Србије ради ургентне потребе решавања елементарних услова живота и отклањања последица насталих услед

повећања броја миграната који се групишу на њиховим територијама, не може бити основ за обавезу тужене да надокнади тужиоцима насталу материјалну штету.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Одлука садржна у трећем ставу изреке донета је применом члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП. Туженој су досуђени трошкови за састав одговора на тужбу у износу од 9.000,00 динара и заступање на четири одржана рочишта у износу од по 10.000,00 динара. Висина досуђених трошкова одређена је применом важеће Адвокатске Тарифе, према вредности предмета спора.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић